

Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV
Tennisveien 7
4021 Stavanger
epost: tjensvollterrasse4@styrerommet.no
Org.nummer: 955043723

ENERGIDEPARTEMENTET

Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@ed.dep.no

KLAGE PÅ FØLGENDE VEDTAK FATTET AV NVE, 30.06.2025:

- *Anleggskonsesjonen til bygging av Solborg transformatorstasjon i Stavanger kommune,*
NVE's ref. 202320355-30
- *NVE's konsesjon og samtykke til ekspropriasjon til nye Solborg transformatorstasjon,*
NVE's ref.:202320355-32

Sammendrag

NVE's vedtak om konsesjon til ny trafostasjon på Solborg i Stavanger gir en plassering som vi finner helt uakseptabel. Vi vil begrunne dette nedenfor og vise til vårt høringssvar og øvrige korrespondanse i saken (se vedlegg)

Vi ber Energidepartementet fatte følgende vedtak:

1. *Oppheve konsesjonsvedtaket slik at Lnett pålegges ny utredning av følgende alternative konsept: Plassering av ny trafostasjon på området til Stavanger Forum like nord for eksisterende trafostasjon (spesielt **stasjonsalternativ 2** slik det omtales i konsesjonsvedtaket)*
2. *Kreve en ny vurdering av muligheten for å legge ned Tjensvoll trafostasjon med sikte på å overføre lasten til stasjonene ved Ullandhaug, Madla og Mosvannet.*
3. *Oppheve vedtaket om konsesjon og samtykke til ekspropriasjon til nye Solborg transformatorstasjon*

Denne klagen er rettidig levert og vi har rettslig klagerett som part i saken.

Bildet viser 3D-modell av ny omsøkt trafostasjon tett opp til våre boliger (alternativ 1b)

PLANLAGT PLASSERING AV NY TRAFOSTASJON PÅ SOLBORG ER TIL STOR ULEMPE FOR VÅRT BORETTSLAG OG OMKRINGLIGGENDE BOLIGER, SKOLER OG BARNEHAGER

Bygningsmassen plasseres nær to av våre boligblokker og berører direkte ca 50 av våre boliger. Vi vil oppleve ulempe ved tap av utsyn, strålingsfare og støy samt tapt potensiale for utnyttelse av egen tomt. Samlet er det å forvente at dette vil påføre mange leiligheter verditap. Søknaden viser til en anleggstid på 2-3 år der vårt areal blir sterkt berørt. Vi vil også peke på at trafostasjoner i denne størrelsen vil være et ømfintlig objekt i en krisesituasjon: De vil kunne være et terror- og krigsmål.

Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV har 169 leiligheter fordelt på blokkleiligheter, kjede- og rekkehus. Borettslaget ble etablert og bygget i årene 1976-1978 og har en strategi for renovering og oppgradering som tilsier at dagens bygninger og struktur vil stå i 50 til 100 år til.

I historisk og framtidig perspektiv

Eksisterende stasjon ble etablert i 1932 og utvidet i 1955 og 1983. Etableringen skjedde i et tilnærmet åpent landskap. I dag er stasjonen omgitt av boligbebyggelse på tre kanter og med skoler, barnehager og institusjoner i umiddelbar nærhet. Området har også potensial for fortetting. ***Dette forholdet er ikke problematisert i NVE's vedtak.*** Tjensvoll trafostasjon er i dag et problematisk element når omgivelsene er bebygget med bolig- og tjenestefunksjoner over et langt tidsrom. Ny plassering på vår eiendom skyldes utelukkende at det gir Lnett mulighet til å sikre at den kan bygges uten å måtte rive Tjensvoll trafostasjon først.

En ny stasjon kan tenkes å ha en levetid tilsvarende eksisterende stasjon – det vil si 75-100 år. Når søknaden omfatter riving av eksisterende stasjon og omlegging av luftstrekket fra Ullandhaug til Solborg, er det sterke grunner til å finne alternativ plassering. Slik verden ser ut i dag, er det på sin plass å vektlegge faren for at anlegget kan bli et terror- eller krigsmål, (jfr [NVE vil ha hemmelighold om norske kraftsystemer – NRK Troms og Finnmark](#)), ***Dette forholdet er ikke nevnt eller problematisert i NVE's vedtak.***

Etablering tett opp til boliger, skole og barnehage er uønsket også av slike grunner. Lnett omtaler i søknaden anlegget uten særlig krav til reserve-kapasitet, men NVE åpner for framtidig utvidelse av anlegget. Dette skaper ytterlig usikkerhet til vedtatt konsesjon.

Ved bygging av ny trafostasjon på Solborg, rammes vi og omgivelsene først og fremst av disse forholdene:

* Støy fra transformator i drift

Transformatornisen kommer så nær vår bebyggelse at kun små avvik fra støykravene kan bli helt avgjørende for bokvaliteten.

Konsesjonssøknadens utredning om støynivå sammenlikner eksisterende stasjon med omsøkt stasjon (Brekke&Strand Akustikk AS - heretter B&S)). Påstanden er at ny stasjon vil gi mindre støyp problemer.

For det første: *Eksisterende stasjon overskrider alle mulige kriterier for akseptabelt støynivå.*

For det andre: *Støyvurderingen på ny stasjon beregner utelukkende støy fra transformatornisjene og tilhørende kjølerister.*

Følgende er ikke tatt med:

- kjølevifter av transformatornisjene (estimert til 5 desibel – jf. B&S)
- eventuelle ventilasjonsvifter på det øvrige anlegget som er nærmere vår bebyggelse
- beregningene er basert på støy i 4-metersonen fra bakken – B&S gir klart uttrykk for at støy over 4-meternivået vil være høyere
- B&S anbefaler et lavere prosjekteringsmål for støy ved de mest berørte bygninger. Deres anbefaling er 30 db mot det som er beregnet for ny stasjon: 34-37 db. B&S kommenterer dette slik: «Vi vil derfor anbefale at man tilstreber en målsetting om at støynivået ved nærmeste bolig ligger ned mot og aller helst under $L_{p,A,eq} = 30$ dB.». Denne anbefalingen er ikke tatt til følge.

Dette betyr at store deler av vår tilgrensende bebyggelse i 2., 3. og 4. etasje vil oppleve mer plagsom støy enn vi har i dag. Støyen fra transformatorene *vil avgi lyd til alle tider, døgnet rundt, hverdag som helligdag og ut fra ovennevnte avvik kan lydnivået for våre boligblokker lett overstige såkalt «godkjente verdier».*

Støyskjemaet viser også at den øverste delen av Tennisveien 1-7 samt boliger sør for stasjonen, vil få vesentlig større støynivå enn ved dagens situasjon (fra 20 til 31 db).

Når utstyret slites etter 20-30 år, må vi regne med større støynivå. (Eksempel:

Kjøleviftene i trafostasjonen i Sentrum av Stavanger (Kongsgata) – bygget på 1980-tallet - gir alene et utålelig støynivå i dag).

*** Redusert utsyn og begrensninger på framtidig utnyttelse av tomten vår**

Mange leiligheter i Tennisveien 1-9 vil miste utsyn og solforhold mot øst og sør. Denne veggvirkningen er lett å bagatellisere, men vil oppleves krevende for mange av våre beboere. Plasseringen inn på vår eiendom vil sette sterke begrensninger på bruk av egen tomt både ved at anlegget krever adkomst fra vår eiendom og vil også fjerne muligheter for bygging i denne delen av vår eiendom.

*** Terror- og krigsmål**

Vi legger til grunn at sikkerhets spørsmål må ha betydning ved plassering av trafoer i denne størrelsen. Fra og med årskiftet 2024/2025 er informasjon om denne typen infrastruktur belagt med store begrensninger for offentligheten – naturlig nok. Lnett kan for eksempel ikke opplyse om Stavanger Forum er en del av last-området for dagens trafostasjon.

*** Anleggsperiode med krevende HMS-spørsmål**

Planen for anleggstiden krever store endringer av vår tomt og vår bruk av egen tomt. Trafikkomlegging til smale bolig-gater og skoleveier, skaper store utfordringer i HMS-sammenheng. (Se kart over anleggsperioden nedenfor).

PROSESSEN FRAM TIL SØKNAD OG KONSESJON

Første henvendelse om prosjektet kom til oss via epost 22.05.2020. Lnett skisserte her plassering av ny trafostasjon på dagens tomt med ulike alternativer. Det ble forespeilet søknad om konsesjon høsten 2021. I 2021 ble det avholdt møter med styret i borettslaget der våre minimumskrav til et anlegg ble fremmet. Siden har varsel om søknad blitt utsatt flere ganger – senest med utsettelse fra høsten 2023 til våren 2024.

I 2023 startet en ny runde der vi fikk forelagt det alternativet som siden ble omsøkt. Både ved møter mellom styret og Lnett og i et informasjonsmøte i juni 2023 ble det fra borettslaget vårt og beboere i området reist sterk kritikk av forslag til plassering.

Spørsmål på informasjonsmøtet om i det minste å skyve stasjonen østover eller senke den i terrenget, skulle tas til vurdering av Lnett, men ble på ingen måte imøtekommet. Alternativet som ble presentert i juni 2023 er så godt som identisk med omsøkt konsept. Borettslagets uttalelse om saken i slutten av juni 2023 gikk klart mot plasseringen. Generalforsamlingen i 2024 opprettholdt dette standpunktet.

Lnetts alternative plasseringer på Stavanger Forum ble ikke opplyst om før høringsfrist

Ved henvendelse til Lnett etter at høringsfristen gikk ut 31.10.2024, fikk vi oversendt dialogen som Lnett hadde med Stavanger kommune i 2020. I denne dialogen går det fram av materialet at Lnett har vektlagt de kortsiktige og langsiktige problemene med etablering ved Solborg. *Lnett har helt tydelig prioritert plassering på Stavanger Forum – det er vist med to fullt prosjekterte anlegg.* (Se diverse vedlegg fra denne dialogen, spesielt dokument: «20200220 Presentasjon sladdet»)

Lnett presenterte i 2020 et to-sifret tall for mulige plasseringer som var søkt etter i området Madla/Tjensvoll. Lnett pekte ut 2 områder på Stavanger Forum som mest realistiske utover plassering på eksisterende tomt: Stasjonsalternativ 2 og 3. Alternativ 2 (som er tatt til vurdering i NVE's konsesjonsvedtak) ligger mellom dagens idrettshall og tennishallen. Alternativ 3 ligger ved Tjensvollkrysset (se 3D-modellen under).

Stavanger kommune har i sitt hørings svar avvist å bruke Forum-området til plassering av trafostasjonen (se vedleggene med hørings svar, brev til vårt borettslag og ytterligere uttalelse etter forespørsel fra NVE). Etter vårt møte med Ordføreren i kommunen næret vi håp om politisk støtte for avvisning av omsøkt plassering, men formannskapet stilte seg bak kommunedirektøren og planavdelingens synspunkt (se våre brev til ordfører og formannskap).

3D-modellen viser Alternativ 2 mellom Idrettshallen og Tennishallen

Vurdering av tidsrommet for ny vurdering – er dette en hastesak?

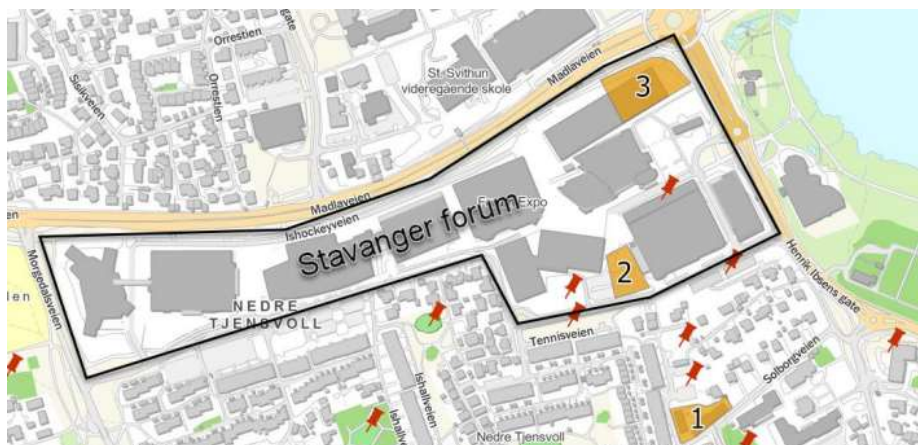
Vi har vist til at årene har gått etter at vi ble kjent med saken (2020) – stadige utsettelse har funnet sted. Vi oppfatter at eksisterende anlegg – dvs Tjensvoll trafostasjon - tross svakheter som ikke er beskrevet i detalj, har fungert tilfredstillende og tåler noen år til uten store inngrep. Hverken tekniske egenskaper eller lastprognoser tilsier at dette er en hastesak («*Lastprognosen for Solborg viser en relativt moderat vekst. Dette skyldes i hovedsak at området er relativt utbygget, og gir lite rom for vesentlig økt belastning. På grunnlag av dette mener Lnett det er tilstrekkelig å bygge stasjonen med mindre reservekapasitet enn tilfellet for andre nye stasjoner (pkt. 3.2 i søknaden)*»). Vi mener Energidepartementet bør vektlegge dette med tanke på avvisning av konsesjonen som er gitt. Dette mener vi gir rom for vår ovennevnte klage i sine 2 første punkter.

Stavanger kommune sin posisjon

I 2020 avviste Stavanger kommune etablering av trafo på Stavanger Forum med at utvidelse av idrettshallen ville berøre en slik plassering (alternativ 2 ved Tennishallen). 5 år etter foreligger det ingen utbyggingsplaner for hallen. For alternativ 3 (plassering ved Tjensvollkrysset) ble det blant annet argumentert med at grunnen var en gammel søppelplass (fare for metanutslipp) Til det er det å si at det meste av bebyggelsen på Forum er bygget på samme type grunn og at de tekniske utfordringene for å motvirke eventuelle metan-lommer i grunnen, er løsbare (Merknad: Metan har en LFL (lower flammability level) på 4.4%. Det vil si at dersom det frigjøres metan - noe som forutsetter at det fremdeles er organisk søppel å bryte ned under bakken, ev at metanlommer er fanget der nede fremdeles, tross alle rystelser/byggeprosjekter som har funnet sted i ettertid av søppeldyngen avvikling - så må metankonsentrasjonen være høyere enn 4.4%. Dette kan lett unngås ved å legge et betongdekke som gir avstand mellom gnist-rikable komponenter og "åpen" søppeldyng. Fortynning med luft vil skje umiddelbart, og 100% metan --> 4.4% burde ikke kreve mange cm. Gnistkomponentene er dessuten innendørs og sannsynligvis lagret ved overtrykk).

I Stavanger formannskap er det tatt til orde for å starte et nytt planarbeid for utviklingen av Stavanger Forum (se vår korrespondanse med kommunen) Vi er ikke kjent med at dette er startet, men finner det naturlig at et slikt planarbeid legger inn plassering av trafo som et uttalt mål ved fornyelsen.

Det er planavdelingen i Stavanger kommune som har avgitt høringssvar og avgitt uttalelser i saken. Planavdelingen har plan- og bygningsloven som sitt viktigste lovgrunnlag å forholde seg til. Vi finner det oppsiktsvekkende at planavdelingen så lett bagatelliserer problemene med plassering av trafoen så tett opp til boliger, skoler og barnehage.

Kartet viser omsøkt plassering ved eksisterende stasjon(1), plassering mellom storhallen og tennishallen (2) og plassering ved Tjensvollkrysset og plasthallen (3) Disse 3 alternativene var reelle alternativer for Lnett etter saumfaring av området for alternativ plassering (se røde markeringer).

Stasjonsalternativ 2 er et reelt alternativ for plassering av ny trafostasjon

Dersom vi legger til grunn et nytt anlegg med 132kv framføring og **en** transformator-nisje, framstår det åpne området ved Idrettshallen som ideelt for plassering (og eventuell nedgraving). Slik Forum i dag er regulert, kan den grønne nisjen mellom idrettshall og eventuell ny hall i vest lett kombineres med en grønn oppholdssone på taket av deler av trafoanlegget.

- Stavanger Forum har store åpne områder for plassering av rigg, parkering, midlertidig lagring med mer.
- Buksering av transformatoren byr ikke på problemer (jf søknadens omtalte krav til endring av vegprofilen ved avkjøringen fra Tjensvollveien til Solborgveien dersom stasjonen plasseres ved Solborg.)
- Nesten helt åpent strekk for forlenging av 132 kv jordkabel fra Ullandhaug til ny stasjon og retur av 11/22 kv-kabel til distribusjonsnettet ved Solborg (Strekket er ca 200 meter).

Hva er kostnadene ved ulike alternativer?

Kostnadene ved de ulike alternativer har vi ikke innsikt i. Lnetts søknad gir grove overslag og NVEs kostnadsvurderinger bygger kanskje på opplysninger unntatt offentligheten. Omsøkt plassering og alternativ 2 på Forum-området er systemisk og teknisk like og nokså nær hverandre i omtalt kostnad. Begge bryter med gjeldende reguleringer. NVE omtaler Solborg trafostasjon som **gjenbruk** på gammel tomt (side 14 i begrunnelsen). Gjenbruk er i dag et honnørord og gir prosjektet en positiv klang, *men det er absolutt ikke snakk om gjenbruk – det er et helt nytt anlegg på en annen del av tomten og delvis inn på vår eiendom.*

Det planlegges grøfter for 132 kv-kabel fra Madla og Ullandhaug til Tjensvoll (132kv-forbindelse mellom Ullandhaug og Krossberg). 11/22-kabler i disse grøftene og ny grøft fra Mosvannet til Tjensvoll med slike kabler samt mulig driftstap på disse strekkene er altså i størrelsesorden 150 millioner kroner? (Jf. NVE sine prisvurderinger av de billigste alternativene).

Kartet viser hvor omfattende beslaget av vår eiendom er i en anleggsperiode på 2 år. Konfliktene dette vil skape med å komme til garasjene og gjesteparkering er ikke løst i det som er presentert i søknaden.

KONKLUSJON

Vi mener at plassering av trafostasjon på «vår dørterskel» bør utelukkes. Vi setter vår lit til at departementet ser dette som høyst problematisk ut fra nevnte hensyn og med et lengre tidsperspektiv for øye (70-80 år). Vi mener å ha argumentert for at det er tid og rom for en ny vurdering og med klare alternativer for å fornye og bevare strøm-kapasiteten i området.

Stavanger 26.august 2025

Med vennlig hilsen,
for Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV

Magne I. Pedersen
styreleder

Vedlegg:

1. Borettslaget høringssvar, dat. 31.10.2024
2. Uttalelse fra styret i borettslaget, 26.06.2023
3. Uttalelse fra generalforsamlingen i borettslaget, juni 2024
4. Åpent brev til Ordføreren, 07.01.2025
5. Brev til formannskapet, 10.02.2025
6. RA-artikkel, 09.01.2025
7. Møtereferat 2020 (dialog Lnett/Stavanger kommune)
8. 20200220 Presentasjon sladdet (dialog Lnett/Stavanger kommune, 2020)
9. Brev fra Byutvikling i Stavanger kommune til BRL TT IV, 01.11.2024
10. Brev fra Byutvikling i Stavanger kommune til Lnett, 09.12.2024

Øvrige dokumenter som høringsvar fra blant annet Stavanger kommune, søknad og korrespondanse fra Lnett og NVE sine vedtak finnes på NVE's hjemmeside: [Konsesjonssak - NVE](#)